

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Un eveniment istoric.

Trecând după catastrofa dela Mohács coroana Ungariei în virtutea dreptului de moștenire la casa de Austria, o parte însemnată din nobilimea maghiară a ridicat pre un oare-care Ioan Zapolya drept contra-rege și s'a unit pentru susținerea acestui pretendent național chiar cu Turcii, cu aceiași Turci, care nimiciseră oștirile Ungariei la Mohács.

Prin aceasta e indicat firul roșu, care străbate întreaga istorie a națiunii maghiare.

Timp de trei și jumătate secol Habsburgii n'au avut dușmani, care se nu-și fi putut găsi aliați în mijlocul poporului maghiar.

Turcii au dispus totdeauna, în tot timpul cât s'au luptat cu Habsburgii, de un partid foarte însemnat între Maghiari. Chiar atunci, pe când Prințul Eugen de Savoia se lupta pentru eliberarea Ungariei de sub jugul turcesc, mare parte din poporul maghiar se afla adunată împregiurul căpeteniilor de insurgenți Rákóczy și Teökeöly.

În timpul luptelor religioase și în deosebi când cu războiul de treizeci de ani, Maghiarii erau uniți cu Svedienii și cu Danezii.

Ludovic al XIV, urzind planul de a nimici casa de Austria, a găsit în Ungaria cei mai hotărâți aliați.

Regele Victor Emanuil și Garibaldi erau în timpul, când se luptau contra Austriei, cei mai populari oameni în Ungaria.

Principele Bismarck, în sfârșit, omul, care atât de bine scie să tragă folos din slăbiciunile adversarilor sei, voind să frângă puterea casei de Austria în Germania, a înaintat după catastrofa dela Sadowa drept spre Dobrițin.

Acum, în sfârșit, a ajuns și națiunea maghiară la pacea dorită timp de trei și jumătate decenii și, precum ne spunea „Pester Lloyd“ în ziua sârbării rescoalei lui Horia, națiunea e unită cu regele ei.

Așa este! Dar tradițiunile seculare nu se perd într'un deceniu din sentimentul public al unui popor. Kossuth tot mai trăește încă, și abia acum câteva luni, voind a pune în locul actualului imn național altul mai potrivit cu spiritul public maghiar, un celebru autor maghiar a făcut o parafrază la imnul lui Rákóczy, și a fost aplaudat de opinia publică maghiară.

Va trebui să mai treacă mult timp până-ce va fi străbătut în toate straturile poporului maghiar convingerea, că sântem legate noi popoarele din împărăția habsburgică prin cele mai vitale interese unele de altele și de dinastia menită de providență a ține cumpăna între noi.

Nu ne prinde dar' mirarea, când îi vedem pe studenții maghiari înțonând în capitala Ungariei cântecul lui Kossuth. Ei dau prin aceasta expresiune unui spirit, care s'a păstrat ca o tristă reminiscență, din nisele timpuri triste. Astăzi, când regele e unit cu națiunea și casa de Au-

stria nu mai are nici un dușman pronunțat, acest spirit, ori cât de jignitor, e în cele din urmă inofensiv.

Cu atât mai mare trebuie să ne fie uimirea, când vedem, că în cercuri politice serioase se pune din nou cestiunea, care a agitat țara timp de trei și jumătate secol și pe care o scim rezolvată prin încoronarea sâvârșită la 1867.

Ne este încă viu în memorie resentimentul, pe care l-a produs întâlnirea dela Schiernievițe în opiniunea publică maghiară. Maghiarii nu uită capitulațiunea dela Világos, și este un lucru oarecum firesc să se simță jigniți, când îl sciu pe Regele Ungariei aliat al Țarului muscălesc.

Așa este!

Mai sânt însă cu toate aceste între Maghiari oameni, care ar fi gata să se unească până chiar și cu Țarul muscălesc, dacă acesta e dușman al casei de Austria. Precum, sânt acum trei sute cincideci de ani, străbunii au uitat înfrângerea dela Mohács, astăzi sânt între nepoți oameni gata să uite capitulațiunea dela Világos, când e vorba de a se susține față cu Habsburgii.

Etată ce publică „Correspondence hon-groise“ la 7 Decemvrie asupra comunității de interese a Rusiei și „Ungariei“:

„De când cu transformațiunea vechei Austriei în o monarhie dualistă, Austro-Germanii întrețin în Ungaria o agitațiune sistematică contra Rusiei.

Diarele lor din Viena și diarele germane din Pesta îi atribue Rusiei cele mai excentrice proiecte. După a lor părere această putere ar fi hotărâtă să nimicească Ungaria și să stârpească rasa maghiară.

E lucru firesc, că aceste agitațiuni continue, care durează dela 1867, au adus fructele lor. Înainte de această epocă Maghiarii aveau mult mai multe simpatii pentru Ruși ca pentru Austro-Germani. Ideea unei „răsunări pentru Világos“ e o invențiune austro-germană.

Maghiarii sciu prea bine, că dacă Rușii n'ar fi venit la 1849, Austria ar fi părăsit Italia și ar fi strivit Ungaria cu armata lui Radeczky. Altfel Rușii au fost la 1849 mult mai umani față cu honveții ca Austriacii, și ei ne protegeau, pe cât puteau, contra crușimilor lui Haynau și consortes.

Însă simpatiiile noastre pentru Rusia nu le veniau Germanilor la socoteală. Trebuia să seamene o ură neîmpăcată între Ruși și Maghiari, pentru-ca cesti din urmă să se arunce legați de mâni și de picioare în brațele pangermanismului. Această tactică a fost abilă și a reușit destul de bine, căci astăzi mulțimea poporului maghiar nutrește o neîncredere extraordinară în ceea ce privește intențiunile Rusiei, căci a fost făcută să creadă, că interesele ei și ale Ungariei pe peninsula balcanică sânt diametral opuse și cu desăvârșire inconciliabile. Aceasta e una dintre minciunile convenționale, pe care Nemții o au repetat atât de adeseori, încât chiar și oameni politici serioși au ajuns în cele din urmă a pune teieiu pe ele.

Și în adevăr acest pretins antagonism este o tragere pe sfoară, inventată de Austro-Germani — ad usum delphini.

Dacă avem în țările dela Balcan interese deosebite de ale Rusiei, avem și destule interese comune.

Episcopul Strossmayer, — agentul zelos al Vaticanului, — ne-a lămurit pe din destul asupra

tendențelor și scopului propagandei catolice în țările dela Balcan.

Curia romană și o fracțiune a partidei slave la curtea din Viena ar voi să împingă dinastia noastră spre o politică aventuroasă în Orient. Acela, care are misiunea de a scoate castanele din foc, e episcopul Strossmayer; el e cel însărcinat a realiza întemeierea unei mari Croații (compuse din Slavonia, Croația, Dalmația, Bosnia și Hertegovina).

Acest nou stat s'ar pune în fruntea propagandei catolice în Orient și ar stăruî să anexeze Macedonia și Albania. Atunci apoi peninsula balcanică s'ar afla în aceeași situațiune ca odinioară Germania, unde împăratul Austriei și regele Prusiei disputau supremația. O asemenea stare de lucruri ar fi o luptă necurmată (fie pe față, fie înfundată) între împăratul slavo-catolic și împăratul Rusiei. Precum odinioară în Germania această luptă a mistuit forțele vitale ale monarhiei noastre și Maghiarii ar vârsa și roaie sângele lor pentru o cauză, prin care ei n'au decât a perde, chiar și în cazul unei victorii. Dacă vre-o dată episcopul Strossmayer ori succesorul seu ar reuși să înființeze Marea-Croație, interesele Ungariei ne-ar impune să susținem cauza Sârbilor și a Bulgarilor și să spriginim pe Rusia în apărarea ei față cu propaganda catolică.

Într'o luptă politică-religioasă ce s'ar angagia în Orient între papa și împăratul slavo-catolic de o parte, și împăratul Rusiei de alta, interesele noastre și simpatiiile noastre se vor afla în partea Rusiei; chiar astăzi există un interes capital pe peninsula balcanică, — interesul comun Rusiei și Ungariei, care consistă în a împedea formarea unei mari Croații și a combate agitațiunile propagandei catolice.

Din norocire Maghiarii încep a simți că marea lor ură contra Rusiei nu are reson de a fi. . . Cu frica noastră de panslavism facem numai treburile pangermanismului.

Sânt fără îndoială reprobați chiar și de opiniunea publică maghiară cei ce vorbesc astfel. Simpla reprobare nu e însă destulă.

Cât pentru noi, ne mărginim deocamdată a întreba: N'ar fi oare un lucru mai firesc ca Maghiarii să caute simpatiiile Românilor decât pe ale Rușilor?

Din dieta Ungariei.

Reproducem vorbirea deputatului național-săsesc, Carol Wolff, ținută la 2 l. c. n. și a deputatului român-național Vincențiu Babeș, ținută în ședința din 4 l. c. n. în dieta Ungariei cu ocaziunea desbaterilor asupra budgetului.

Dr. Wolff: „Onorată dietă! Energiei vînjoase a domnului ministru de finanțe i-a succes a micșora în preliminarele de stat pentru anul 1885 deficitul la 11 $\frac{1}{2}$ milioane, sau, — dacă computăm și vîndările bunurilor de stat și împrumutul destinat pentru amortisarea datoriilor de stat, — la 32 milioane florini. Conversiunea rentei s'a făcut; o parte, deși modestă, a datoriei de rente s'a plătit în țeară; de sine se înțelege, că acest rezultat nu e o dovadă despre sporirea capitalului în țeară, ci e o urmare a dărilor pe camete a casselor de păstrare de 10%, deoare-ce singuraticii capitaliști capitalele lor atacate prin dările pe cametele casselor de păstrare, și le-au depus mai bucurosi în obligațiuni de rente libere de contribuție. Dar' îmbunătățirea stării financiare atât de mult accentuată decătră dl ministru de finanțe, succesul ei fictiv, e răscumpărat pe un preț scump. Decrescerea deficitului economic de stat stă în legătură cu sporirea deficitului economic popular. Puterile

de producțiune din țeară sânt jertfite politicei noastre financiare. Economia de câmp e amenințată de o crasă în urma presiunii puternice a concurenței externe. Grâul rusesc, american, australian și cel de India, alungă afară de pe piațele europene grâul și făina ungurească. Prețurile scăpute ale cerealelor, cari desigur vor mai scăde prin importul de preste mare, vor face aproape imposibil exportul cerealelor ungare. Și ce s'a lucrat pentru a combate primejdia acestei concurențe și pentru a face mai apte de concurență pe piețele europene produsele agricole ungare? Darea de pământ în Ungaria e mai mare ca în ori-și-care dintre țările concurențe amintite. Tarifele de transport pe căile ferate și pe apele ungare sânt mai mari ca altundeva.

Legislațiunea a îngrijit și aci pentru urcarea taxelor de transport prin introducerea contribuției pe transport. Mai departe creditul s'a scumpit tare prin introducerea dării mari pusă pe capitale și cassele de păstrare, ce trebuie să fie purtată decătră clasele producătoare ce caută credit și prin urmare și decătră economul ungar și trebuie să fie calculată în speșele producțiunii.

Dl ministru de instrucție a declarat, că e convingerea sa firmă, că statul ungar ar trebui să se ruineze dacă nu s'ar preface în stat industrial. Dar' ce se întâmplă pentru a pune aci basa unei industrii puternice? Industria noastră patriotică se ruinează. Industria de fabrică austriacă ce și-a sciut asigura un monopol prin vămile mari plătite de consumenții ungari și austriaci ne ruinează ramul nostru indigen de industrie. Curagiul pentru a face întreprinderi nouă, în locul celor vechi ce merg spre decădere, ne lipsese. Întru adevăr, cine scie, că din câștigul seu bruto trebuie să plătească 10% dare de câștig, ear' cu aruncu general 13 $\frac{1}{2}$ percente; cine scie mai departe cum organele financiare se silesc a scoate, vexând întreprinderile industriale, cifre mari de contribuțiune pentru-ca să câștige premiile excrise de dl ministru de finanțe pentru oficialii de dare zeloși, acela trebuie să fie foarte nepriceput pentru-ca să se poată rezolva a întreprinde o luptă de concurență cu industria străină neîngreunată cu contribuție mare și provădută cu capitale mari.

Speșele producțiunii abstrăgând dela dările enorme, se mai ridică prin nesiguritatea și riscul administrațiunii și a deprinderii de drept. Voiesc să avisez numai la un lucru: justiția în Ungaria cere anual suma rotundă de 10 milioane, dar' taxele și timbrele aduc statului mai mult de 20 milioane. Aceasta e în contradicere cu toate principiile unei administrațiuni și politice financiare. (Aprobări). E cu dreptul și în general recunoscut că partidele litigante au de a-și plăti înseși speșele procesului, dar' nu se mai poate auți ca statul să facă un gheșeft de venite și un izvor de percepțiuni din deprinderea justiției, după cum o face aceasta Ungaria.

Cu acest fiscalism, care năvălește asemenea unui Samum pustiitor și prădează totul, ne întâlnim pretutindeni, încă și acolo unde conform legii nu ar trebui să existe. Fonduri, cari servesc spre scopuri de cultură și desvoltare sânt îngreunate cu dări sau cu așa dîsul echivalent; comunele orașenesci trebuie să plătească statului 10% dare de câștig din veniturile lor destinate pentru administrațiune și pentru scopuri publice în interesul statului.

Dacă așadară dlui ministru de finanțe i-a succes a micșora deficitul casei statului, — acest rezultat s'a ajuns pe conta puterilor de producțiune ale țării. O mulțime de ruine sau morminte de economii private arată clar calea pe cară s'a putut dobândi acest rezultat. De mai ține acest rezultat sau se forțează și pe viitor, vor urma alte jertfe numeroase. Puterea de a plăti a statului s'a susținut până acum pe prețul bancherotului a multe existențe singuraticice. Cei căduți fără nici un renume, cari și-au aflat moartea economică

pentru țară, durere nu pot afla nici mângăierea că abisul e exclus și că bancherotului agromonic nu-i va urma și catastrofa economică de stat.

Se poate că deficitul se va pute micșori sau, în mod transitor, chiar delătura prin o nouă urcare forțată a dărilor, dar' acesta va fi numai un rezultat trecător, efemer; e cu neputință a închide abisul dintre percepțiunile și erogațiunile statului pe un timp mai lung.

Prelungă toată forțarea percepțiunilor, erogațiunile cresc din an în an; în 1874 se urcau la suma de 240 milioane, în 1885, conform preliminarilor, la suma rotundă de 337 milioane, aproape cu 100 milioane mai mult. Dările directe se urcau în 1874 la 66 milioane, în anul 1885 ajung suma de 95 milioane; au crescut prin urmare în 10 ani aproape cu 30 milioane. Nici o țeară din Europa nu poate dovedi în un timp așa scurt un astfel de progres. Ungaria, cea mai săracă țeară din Europa după Turcia, are dările cele mai mari și de altă parte e cea mai încărcată cu datorii. În o proporție și mai mare decât dările directe au crescut datorile de stat. În anul 1874 interesele, speșele de manipulare și de amortisațiune a datoriei de stat făceau 64 milioane; pentru anul 1885 s'au preliminar ca camete după datoria de stat 105¹/₂ milioane, — mai cu 2 milioane mai mult ca în anul 1884. Împrumutul ce trebuie să-l contragem pentru amortisarea datoriilor vechi vor spori încă sarcina anuală a cametelor pentru datoria de stat, și statul va fi tot mai puțin în stare a asigura o cotă a cametelor de datoria statului prin dările directe. În aceste camete se cuprind deficitele anului trecut; din aceste camete, ce se tot sporesc, se va desvolta lavina, ce ne va ruina toată economia noastră de stat.

Lupta pentru restabilirea echilibrului în economia statului e desperată; istoriografii de mai târziu se vor mira că a putut să țină atâta timp și nu vor pute explica altminteri jertfele înspăimântătoare, ce au costat și evenimentele fatalistice, cu care s'a luptat poporațiunea decât arătând desperațiunea societății ungare ce a desvoltat-o deputatul Beksics în vorbirea sa. Singură minorenită societății a făcut posibil absolutismul torței de stat ce se amestecă în toate relațiunile vieții. (Va urma).

(Sedința dela 4 l. c. n.)

Cuvântarea deputatului V. Babeș.

Onorabilă casă reprezentativă! Am petrecut cu atențiune lungă desbaterea generală asupra budgetului. Mărturisesc, că mi s'a făcut prin aceasta lumină în multe privințe — atât din partea ministerului, cât și a oratorilor opoziționali; totuși multe puncte mi se par încă nelămurite și între acestea chiar direcțiunea politică principală, și de aceea am luat cuvântul, pentru a vă recomanda atențiunii vederile mele, scopul meu, în acele nelămurite privințe.

Întrebarea cea mare este: cum ni se înfățișează situațiunea materială și spirituală a țerii,

bună sau rea? — în progres sau în regres? Căci, deși nimeni nu este între noi, carele n'ar recunoască, că sarcina dărilor publice mare și grea este, deși ea afară de această sală, ba nici chiar aici pe nimeni n'am auzit afirma, că poporațiunile țerii, publicul cel mare, n'ar simți această grea sarcină și că n'ar exista nemulțumire pentru dinsa; totuși când este vorba de budgetul țerii, când pe acesta ne punem a-l examina și analiza, ca prima și principala cestiune, ni se impune, relațiunea și proporțiunea lui către cele premergătoare lui, de când le cunoaștem.

Cifrele budgetului la cheltuieli pot să fie foarte mari, totuși dacă se va dovedi, că ele s'au desvoltat succesiv prin necesitate, și în proporțiune cu desvoltarea venitelor, cu bunăstarea țerii, budgetul nu se va pute dicesc ruinător.

Eu îmi îndrept privirea îndărăt, până la 1860, când pentru prima oară absolutismul austriac a supus budgetul monarhiei la apăsătoare extraordinarului consiliu imperial și a opiniunii publice, și când — nu căderea dela Sofferino, ci tocmai criticele făcute aceluși budget, au fost, cari au nimicit sistema guvernamentului lui Bach.

După statoririle aceluși consiliu imperial, atunci budgetul cheltuielilor imperiului întreg era: 340—345 milioane fl., adică cam tocmai atâta cât astăzi este al Ungariei singure și atunci s'a calculat cumcă, adaugând dările comunale, districtuale, pentru școlae, comunicațiuni s. a., cădeau câte 10 fl. pe fiecare suflet, și toți din toate părțile, mai virtos membrii maghiari ai consiliului imperial, cari conduceau discușiunea, în gura mare strigau, că sarcinile ruinătoare și ne mai suportabile sânt! Astăzi după budgetul nostru, din sarcinile publice cade asupra unui suflet mult mai mult ca 10 fl.

Exportul și importul monarhiei atunci s'a calculat cu 275 resp. 300 milioane; prin urmare pasiv. Astăzi în această privință nu avem date pozitive, dar' nici cauză de a supune o situațiune mai favorabilă.

Datoria publică, făcută de guvernul absolutistic în 10 ani, în cari reorganizase monarhia din temei și susținuse un resbel mare, era 1300 milioane. Va să dicesc earăși tocmai câtă este astăzi a Ungariei, cea contractată dela 1868 încoace prin ministerul constituțional maghiar.

Și aceste sarcini și datorii nu numai atunci ci și mai încoace, atât la dieta din 1861, cât și prin tot timpul provisorului, noi cu toții le-am proclamat de enorme și ruinătoare pentru noi și țara noastră. Și fiindcă deficitul ce atunci se constatare cu 40—45 milioane pe an, adică earăși întocmai ca și al nostru de un șir de ani încoace, prin însuși ministerul imperial s'a declarat — deocamdată nedelaturabil, absolutismul a trebuit să dispară, urmându-i constituționalismul, resp. parlamentarismul, ca să îndrepte cele încurcate de absolutism.

De atunci 24 și resp. 17 ani trecură; prin acest lung timp vedurăm, cum budgetul patriei noastre, care noi l'am primit cu sarcini de 140—150 milioane la an pentru țeara noastră, declarate în această mărimă de ne mai suportabile, cum el s'a urcat departe preste 300 milioane, mai mult decât îndoindu-se! Dările directe singure au ajuns cifra de 95 milioane, o cifră mai mare ca atunci a monarhiei întregi. Drept că on. domn ministru de finanțe, deunăzi dete explicarea, cumcă în acele 95 milioane se cuprind și suma necesară pentru cametele și amortisațiunile obligațiunilor rurale, ceva preste

19 milioane; totuși și restul de 75 milioane fl. în proporțiune cu cifra din trecut și chiar cu corespundintea cifră din cealaltă parte, mult mai bogată a monarhiei, apare foarte mare.

În privința acestor sarcini, precum și a celor indirecte, nu mai puțin grele, guvernul și cu ai sei pretinde, că — n'ar fi prea grele, n'ar fi ruinătoare; din cealaltă parte opozițiunea le declară și încearcă a le dovedi de enorme și ne mai suportabile. Întrebarea deci e: care parte spune adevărul? Datele, de cari se servesc opozițiunea, conving; dar' explicațiunile ce în repeșite rânduri dede mult on. domn ministru de finanțe, încă ar fi liniștitoare, dacă numai întru câțva încă ne-ar pute lumina. Dacă dl ministru de finanțe ni-ar pute dovedi, că bunăstarea țerii, înavușirea poporului, în asemenea măsură a crescut, atunci eu aș recunoască, că n'are temeiul nemulțumirea publică. (Strigări din dreapta: „Nici nu are!”) Dacă dl ministru ni-ar pute arăta, că sub sistema lui Bach, execuțiunile pentru dări, în părțile noastre, au fost mai multe, sau cel puțin tot atâtea, acele execuțiuni, cari prin toată Europa sânt astăzi caracterizate ca unice, cum nu mai există în lume, dicesc, dacă ni-ar pute arăta aceasta, atunci aș dicesc și eu, că țeara nu se stoarce, capitalul nu se atacă, cel puțin nu mai mult ca prin absolutism. Dacă în fine ni s'ar dovedi, că exportul țerii noastre întrece cu mult impoștul și prin urmare că nu e de a ne teme de secărea totală a puterilor noastre, temerile noastre, pesimismul, ar trebui să încete. Însă în această direcțiune n'am auzit date și argumente pozitive. Ceea-ce ni se impune atențiunii e, că nu numai datoria publică, ci și cea privată este foarte mare, că pre când pre la 1860 datoria publică a monarhiei întregi a fost 1300 milioane, astăzi a Ungariei singure, cea contractată de guvernul ei parlamentar, este 1300 milioane, cătră care de vom adauge cele 600 milioane ce corespund cametelor ce plătim Austriei anual, și vom mai adauge datorile floante, a căror cifră nici nu se știe pozitiv, așa cred, că datoria noastră publică se urcă preste 2000 de milioane; luând acum, că datoria privată a poporațiunii, cea ipotecară — după proba de constatare ce s'a făcut, ajunge la 1000 de milioane; ear' cea personală sigur nu este mai mică, eacă că ni se înfățișează pasivele țerii, parte mai mare cătră străini, în colosala cifră de trei-patru miliarde florini! Cum deci se nu fie îndreptățită temerea, că mergem spre ruină? sau — cum se putem consimși cu guvernul, când ne prezentă în coloare veselă situațiunea țerii! Apoi când ne întrebăm, că după aceste grele sarcini și sacrificii, cari sânt bună-tățile, foloasele, ce are poporul? — răspuns nu ne putem da altul, decât care ni-l dede dl coleg, deputatul Wolff. (Wolff a răspuns la această întrebare, că avem: „administrațiune mașteră, justiție scumpă și burocrație egoistă și fără de inimă; că — corupțiunea este în floare!” Raport.) Prin urmare trebuie să ne întrebăm: pentru-ce este aceasta așa?

Asemenea sarcini și sacrificii, după mine, numai atunci sânt îndreptățite, când ele sânt necesare și corespund supremelor scopuri ale țerii. Eu din parte-mi așa știu, așa am învățat, așa pricep, că cel mai înalt și rațional scop al statului nu este, nu poate fi altul, decât — bunăstarea și fericirea poporului. Chiar din prea înaltul rost al Măiestrății Sale purea această am auzit, purerea la ocazii solemne ni s'a spus, că — prosperitatea și fericirea

popoarelor sale îi este supremul scop. Ei bine, simte-se, vede-se undeva prin popor aceasta bunăstare și fericire? Eu cutesc a afirma, că însuși on. guvern este convins, cumcă — nu. Și dacă nu acesta, apoi cari alte scopuri urmăresc on. guvern? Pentru cari alte cere atâte sacrificii poporului? Recunoscu-se acelea de adevărate scopuri ale statului? Acilea — după mine, se va arăta ascunsul rēului. Guvern și parlament au perdut din vedere adevăratul scop al statului. Nu-l mai caută în bunăstarea și fericirea poporului, ci în realizarea a două idei greșite, de o parte, în afară afectând rolul de mare-putere, ceea ce costă enorme sume de bani, și nici că se poate ajunge, decât numai în coada altor, adevărate, dar' noue străine mari-puteri; de altă parte, în întru sforțându-se, pentru realizarea ideei de stat maghiar, pe care mai virtos astfel o explică, că trebuie maghiarizate toate popoarele nemaghiare, o tendință ce de asemenea costă foarte mult. Dar' eu pentru aceste scopuri și direcțiuni nici nu atac pe on. guvern; căci găsesc, cumcă el nu face decât ceea ce-i cere opiniunea publică la Maghiari. Sânt convins, că dacă opiniunea publică maghiară ar recunoască această greșită direcțiune și ar protesta contra urmării ulterioare a ei, on. guvern n'ar mai continua-o, mai virtos căci însuși m. on. d. prim-ministru mai alaltăieri recunoscu, cumcă a trecut timpul de a mai pute maghiariza sau germaniza prin legi sau cu forța. Pētrundă deci această recunoșcare prin opiniunea publică maghiară în parlament și guvernul v'a trebui să țină seamă de ea, și — atunci, dar' numai atunci va pute să fie vorba de adevărată îmbunătățire, adevărat progres moral și material în țară, de reducerea bugetului, de scăderea sarcinilor publice. Până atunci — toate îndesert! Căci, când căutăm, unde merg, unde se cheltuiesc banii cei mulți? — ne convingem, că — în străinătate, în punga acelora, cari ne susțin și ne desmeardă ca putere mare; partea mai mică rămâne în țară, carea abia ajunge a satisface în mică măsură lipsele și pretensiunile elementului maghiar; dar' pentru desvoltarea și cultivarea comună, generală, nu rămâne nimic!

On. guvern de bună seama pricepe aceasta. El știe că puterea lui este astăzi condiționată de atinșele două scopuri; știe că în momentul când va recunoască, cumcă nu li mai poate corespunde, a încetat a fi, cum am atins mai înainte, că guvernul absolutismului autocrat, în acel moment a trebuit să abdică, când a recunoscut, că nu poate face față trebuințelor pentru scopul seu. Și la noi, precum ne aducem aminte, a fost actual un asemenea moment pe la 1872—1875, și chiar în urmarea celor atunci petrecute, a ajuns la guvern on. d. ministru-președinte de astăzi, și tocmai de aceea, eu sânt convins, că acest guvern și cu sistema sa, până atunci va sta la putere, până când va fi în stare a scoate dela țară mijloacele necesare pentru acele greșite scopuri ale statului, de cari am amintit. Vă rog, să țineți bine aminte acestea! A juca putere mare înafară — o națiune mică — este, a se face unealtă, tributară străinilor puternici, a face să se scurgă averea țerii, crunta muncă a popoarelor — în punga și folosul străinului. Și pre cât timp prezentul nostru minister cu vigurosul conducător al seu, on. d. Coloman Tisza, lucră în această direcțiune, spriginit va fi dinafară și spriginit este înlăuntru și — nime nu-l va pute răsturna, până când el însuși nu va

Foița „Tribunei“.

Soldatul norocos și nenorocos.

Traducere din limba germană.

de

Alexandru C. Tălășescu.

(Urmare.)

Abia se schimbară Henrich de Kallbach și micul Fritz în două damicele elegante de ro-coco, când servitorul le aduse dela oficer o scrisoare înșoțită de un buchet. Scrisoarea plină cu respect și delicateță fu cetită în corpore între risetele cele mai cumplite. Abia isprăviră studenții cu ea, când pe stradă resunau tropotele unui cal. Frumoasa Mină alergă la fereastră și în adevăr era oficerul amorsat, care călărea pe dinaintea casei și a cărui fericire n'avea margini, când adorata sa apărură la geam și fu atât de grațioasă de a-i face chiar semn. Nu dură mult și sublocotenentul Schnabbe primi răspunsul d-șoarei. Mina mărturisă, că oficerul frumos îi făcuse impresiune adâncă, ea însă vorbea atât de mult despre virtutea sa și despre imposibilitatea unei apropieri, încât nădejdea oficerului se coborî sub punctul de înghețare. „Ca o fată de familie“, cugeta el, „fără îndoială știe, că eu îmi voiu ține de onoare a o lua de soție; așadar ea trebuie să fie o femeie, și încă cu principii serioase.“

Sublocotenentul se hotărî a aduce la lumină secretul, care încunguira pe iubita sa și chiar cu risicul, de a ațîța mânia ei, pe cât se poate de cu grabă a periclită o întâlnire.

El se plimba ca o sentinelă în sus și în jos pe dinaintea casei în care locuia Kallbach, când însă ușa se deschise și damele eșnă, demnitatea Minei îi însufia atât respect, încât nu îndrăzni a-i adresa nici un cuvânt, ci se îndestulă a urmări damele la plimbare prin oraș. În revêrsatul zorilor sublocotenentul primi o altă scrisoare mai înfocată și mai urgentă ca cea dintâiu, ear' după-ce se înseră veni el însuși cu muzica sub ferestrele iubitei sale și îi dete o serenadă.

Pe când sunau marile tobe turcesci și celalalte instrumente, îi succese a-l îndupleca pe studentul Kallbach, să se abată dela idea de a continua și mai departe comedia veselă, care la început promitea foarte mult. Locotenentul bătura la o fereastră și Mina seducătoare apărură la geam învălțată cu un vël și manta, și aruncă jos o petruță, de care era legată o scrisoare. După-ce se închise fereastra, sublocotenentul Schnabbe alipi biletul de buze și-l ceti la lumina unei lăterne. Mina se mai domoli nițel, Mina se declară învinsă pe jumătate și îi promise o întâlnire pe ziua viitoare, chiar în locuința sa. Sublocotenentul Schnabbe fu scos din sărită de bucurie și plecă în marș în fruntea muzicii spre otelul seu, superb ca un învingător, care intră în cetatea cucerită.

III.

În dimineața următoare în locuința lui Kallbach toate fură pregătite pentru primirea sêrmanei jertfe. Fratele Nathan, Poliacul, și încă o jumătate duzină de studenți se aședară în altă odaie pre lângă un butoiu cu bere, pe când ceea-

laltă odaie trecea binișor de salon de dame, în care Kallbach cu micul Fritz stau înaintea unei oglinzi sparte punându-și de ultima oară mâna pe găteala lor. Mina în vestmântul ei de mătășă roșie închisă, decorată cu dantele negre, pantlici și pene, cu cercei strălucitori, cu collier frumos, ear' pe bărbie și pe obraji cu alunițele lipite, pudrată alb ca omătul, într'adevăr chiar și la lumina zilei părea frumoasă, ba chiar seducătoare. Mănilor și brațelor sale, cari mai ușor l'ar fi putut trada, erau acoperite cu nicee mănuși lungi, cât pentru celalalte, se servia cu vântarul mare, pe care studentul îl ținea în mână, ca o damă de modă din vremea crinolinului.

Cineva bătura la ușă, ear' din lăuntru resună o voce plăcută și lină:

„Intră!“ și sublocotenentul Schnabbe intră, ear' în momentul următor se aruncă la picioarele Minei.

„Ridicâte domnule!“ dicesc dama ascunzându-și fața după vântar. „Nu-mi strimțora inima și nevinovăția așa de pornit spre patimă. Rogute, vină-ți în fire, căci altcum trebuie să te părăsesc.“

„Dorința d-tale e poruncă pentru mine,“ răspunse oficerul ridicându-se, și la semnul adoratei sale ocupă loc lângă ea, pe o sofă mică. Acum prinse ocașiunea de a privi în giur de sine. I se părură cam ciudat, că camera frumoasei Mine era plină de săbii, pistoale, biciuri și ciubucuri atêrnate ici colo pe pârșefi. Însă dragostea e deșartă, deci nici că se mai gândi la ele.

„Nici în gând nu-mi pică a vă pricinui

neodihnă,“ continuă oficerul, „dar' așa de anevoie îmi pot stăpâni simțirile inimei, care vă adoară, încât nu-mi pot ascunde fericirea, că mi-ai dat voie să mă apropiu de d-ta; sânt fericit, că vă pot depune omagiile mele și a vă mărturisi, că într'adevăr d-ta ești regina sufletului meu.“

„Amorul d-tale, foarte mă măgulesce, dle oficer,“ replică Mina în vremea ce-și ascundea fața după vântar. „Cu ce plăcere ți-aș răspunde cu același simțământ, sânt însă împregiurări, piedeci, cari nu le pot birui.“

„Încrede-te în mine,“ dicesc sublocotenentul, „și spune-mi cari sânt acele puteri întunecoase, contra cărora am să mă lupt, fiindcă nimic nu este în lumea asta, de ce m'aș teme, când e vorba să fi a mea și să-mi câștig mâna scumpă a d-tale.“

„Eu însă nu pot să te ascult, ca să-ți fiu soție,“ șopti mândra.

„Pentru amor nimic nu e cu neputință!“ exclamă oficerul. Virtutea femeii măresce patima bărbaților, deci el apucă mâinile iubitei sale și le acoperi cu sărutări; Mina însă sări în sus de pe sofă și scăpând de el, se aședă din nou pe un scaun departe de dinsel.

„Îți jur,“ găngăvi ea, „eu nu te-aș refusa, dacă o soarte fatală nu m'ar sili la acest pas.“

Locotenentul Schnabbe se sculă și urmă idealul seu, apoi se aședă lângă ea pe un alt scaun din apropierea ei.

„Eu văd, că d-ta înțelegi locul și adâncimea iubirii mele; eu vreau, că la cas de lipsă să-mi

ajunge a se convinge și a declara, că pe această cale mai de parte nu poate merge, atunci va face loc altuia ca acela să-și încerce norocul.

Pentru această convingere a mea, am pățit-o eu odată cu on. d. ministru-președinte.
(Va urma.)

Scoala română de fetețe.

În urma concursului publicat de comitetul „Asociațiunii Transilvane” cu termenul pre 30 Noemvrie st. n. s'au prezentat prin oficiul postal din loc 9 planuri de edificare. Merită se luăm notiță despre ele, cu atât mai virtos, că colegii dela „Siebenb. Tageblatt” s'au grăbit a ne preveni în nr. 3340 din 5 Decemvrie a. c. sub titlul greșit de: „Scoala gr.-orientală de fetețe în Sibiiu”.

Am așteptat se auzim păreri fundate și judecățile obiective ale bărbaților de specialitate, ca să putem informa și noi publicul nostru cetitor în meritul lucrului. Acum de 6 zile sunt expuse, spre examinare din partea publicului, în edificiul Asociațiunii („la Leul alb”) proiectele cu devisele aceste:

1. „Per aspera ad astra” prelinată cu 52,217 fl.
2. „Rastlos Vorwärts” „ ” 56,300 „
3. „Mit vereinten Kräften” „ ” 59,100 „
4. „Erst Wäge, dann Wage” „ ” 60,000 „
5. „Bauet Schulen” „ ” 62,872 „
6. „Rousseau” „ ” 64,560 „
7. „Transilvania” „ ” 70,133 „
8. „Concordia” „ ” 73,007 „
9. „Licht” „ ” 81,159 „

Patru dintr'însele se par a satisface tuturor așteptărilor: „Per aspera ad astra”, „Licht”, „Concordia” și „Transilvania”, ca unele, ce se recomandă prin desemnuri executate de mâni maestre, în stil modern și prelungă aceea promit o construcțiune solidă. Aceste au și meritul de a întruni cerințele de căpetenie pentru ori-ce internat: împărțire corespunzătoare, adică: clasele de studiu, saloanele pentru lucru de mână, gimnastică, cancelarie și sală de conferență, refector cu culina lângă el, scalde, camere de victualie, camere pentru șerbitorii institutului, toate în planul-teren; ear' locuința directricei, a guvernantei, precum și sala de solemnități și spitalul în etagiul I, ca umblarea elevelor externe și a personalului de servit se nu cauzeze conturbare.

Proiectul „Per aspera ad astra” întrunesc toate aceste condițiuni și pre lungă aceea se face acceptabil prelinând prețul întreprinderii sub cel prevădit de comitet; în ceea-ce este unic. —

Mirare cuprinde pre ori-ce pricepător, care examinează cu atențiune cele 9 proiecte, cum a putut scriitorul notiței din „Tageblatt” să se exprime favoritor, pentru planul „Rastlos Vorwärts”, când acela proiectează 2 etagie, cu zidurile în amândouă de câte 1 1/2 că-

pun chiar viața în joc! O domnișoară, cât de mult te iubesc! Și el cuprinse în brațe pre student, care fuga scăpă într'alt colț al odaiei. Însă chiar așa de curând fu lângă ea și sublocotenentul aprins de dragoste, jurându-se, că-l va omorî pe acela, care îi va sta în cale, fiindcă el nu permite nimenui să-și răpească iubita, unui soț chiar atât de puțin cât unui amant ori tată. Mina nu-și mai pută ascunde risul singur cu vântarul, ea își puse și batista la față. Vădând aceasta sublocotenentul orbit, începă să turbe: se aruncă în genunchi, scoase sabia și o ridică cu pathos spre cer: e adică credea, că iubita sa e mișcată și aceste lacrimi îi măriseră curajul.

„Să-mi spuni numai, d-șoară”, grăi el, „unde pot găsi pe factorul nenorocirii noastre? E un soț?”

Mina clatină din cap.

„Așadar' e un tată grozav?”

Mina tăgădui de nou.

„Un amant?”

„Nu, nu!” reprobă copilița, „nu e, dar' e un secret, care nu poate să iasă de pe buzele mele, altfel te-aș asvîrli din cerul în care te simți. E preste puțință, ca eu să pășesc cândva la altar cu d-ta, chiar de ni s'ar rumpe inimile amândorora!”

Mina era să bufnească de rîs, prin ce s'ar fi tradat primejdiei, deci ea fugi în odaia vecină încuiând ușa în urma ei.

(Va urma.)

rămădă de groase (0.45. m.); ceea-ce nu garantează soliditatea institutului și nu se poate aproba de nici o regulă arhitectonică. Acolo se vede proiectate salele de studiu amestecate în același apartament cu alte sale, dormitoarele în etagiul II! Același are trei coridoare, de câte 34 m. lung., prevădute numai la capete cu câte 2 ferestri de 1.10 m. largi. Multă lumină trebuie să dec acele două ferești mici pentru un coridor, care e lung de 34 m., X larg 2.35 m., X înalt de 4.50 m., = 362.55 metri cubici!

Proiectul al 5-le „Bauet Schulen” prezentă un edificiu în pătrat, cu 2 curți de lumină, cari ocupă mult teren. Construcțiune și stil simplu. Zidul prospectului între ferestri e proiectat fără tencuială (Rohbau). Aceasta va se încă stil modern? —

Proiectul 6. „Rousseau” numai cu soliditate nu se poate lăuda, de oare-ce aripile și supra-edificatele laterali sunt proiectate de 1 1/2 cărămidă de groase, atât în planul-teren, cât și în etagiul. Împărțirea este de tot incomoda, fiind culina, scaldele și locurile proiectate afară din corpul institutului pre viaducte libere, acoperite numai deasupra; astfel earna eșind elevele din salele calde sunt expuse la răceală, neauă, vânt rece... Cum se poate aproba lucrul acesta din punct de vedere igienic?

Nu se poate presupune că scriitorul din „Tageblatt” a fost interesat în cauză — de nu cumva e unul dintre concurenți. Comitetul exmis pentru această momentoasă afacere, compus din bărbați ilustrati și de caracter firm, desigur nu se va lăsa dus în rătăcire prin aparențe externe, ci va judeca lucrurile după onestitate, obiectiv și neparțial, cu toată precauțiunea posibilă, ca „scoala română de fetețe” să fie un lucru demn de asociațiune, respective de națiunea română. —

Cronică.

Maiestatea Sa a dăruit pentru clădirea bisericii greco-catolice din Irholț (com. Maramureșului) 100 fl., și pentru clădirea bisericii greco-catolice din Orăștie 100 fl.

Archiducele Leopold e bolnav greu. Puterile înaltului pașent scad într'un mod îngrijitor.

Numiri. Maiestatea a numit pe baronul Sennyey judec curiae, — mai departe a numit la capitulul greco-catolic din Lugoj pe d. Petru Papp canonic custos, pe d. Ioan Madincea canonic scolastic, pe d. Ioan Bercian canonic cancelar și pe d. Benjamin Densușianu, vicar în Hafeș, canonic prebendar.

Sunt numiți d-nii Friederic Iahn vice-notar la tribunalul din Sibiiu și Ludovic Moyszin purtător al registrelor funduare la judecătoria cerc. din Boroșineu.

Societatea de lectură „Andreiu Șaguna” va ține Joi în 29 Noemvrie st. v. ședință publică în memoria marelui arhiepiscop Andreiu, în sala cea mare a „seminarului Andreian.” Începutul la 7 oare seara.

Comitetul reuniunii femeilor române încunoscintează pe On. Public, că expoziția aranjată de această reuniune va dura numai până în 10 a l. c.

O scire senzațională. „Ellenzék” din Cluj comunică: După informațiuni, ce merită credință, în curând se vor începe în Transilvania lucrări de fortificațiuni. Anume se vor face fortificațiuni semipermanente în Dej, Murăș-Oșorheiu și Sighișoara, dintre care fie-care se poată primi 15,000 soldați. N'am lua notiță de împărțirea aceasta, dacă n'ar reproduce-oși „Pest. Lloyd” deși cu rezervă. Nu cumva aceste „fortificațiuni” au o menire și o soarte cam analogă cu cele ale Turului-roșu pe timpul războiului ruso-româno-turc?!

Din Biserica-albă. Reprezentanța comunală a hotărît în 6. l. c. n. cu privire la devastațiunile pricinuite de filoxera, a recerca guvernul pentru încuviințarea unui împrumut. S'a exmis o comisie spre conscrierea păgubașilor.

Navigația pe Tisa și Sava în urma pornirii ghietii a trebuit să se sisteze.

Leac în contra turbării. În un număr al „Tribunei” am reprodus după „Kolozsvari Közlöny” o scrisoare a lui Gregoriu Bolyai, în care dăce, că cunoasce nise țărani români, cari vindecă cu succes mușcătura de câni turbați. „Kol. Közl.” publică o nouă scrisoare primită dela Bolyai, prin care acesta dă deslușiri mai detaliate. Scrisoarea sună:
„Turbarea se vindecă decătră locuitorii

din Șaldorf (două mile depărtare dela stațiunea de cale ferată Șeica-mare) Cruciana Stănila măr. Teodor Zeicu și bărbatul ei Teodor Zeicu, cari au învățat acest mijloc de vindecare dela Pavel Stănilă, tatăl reposit al muierii. Operațiunea se face după opt, eventual nouă zile dela atingerea cu cănele turbat sau după-ce respectivul a fost mușcat. După trecerea alor lalte 8 sau 9 zile rana se cercetează deschidându-se din nou vena, dacă se dovedesce a fi de lipsă și cu aceasta s'a sfârșit toată tractarea. Operațiunea consistă din următoarele: Numitul bărbat vizitează cele două vine groase ce se află la partea dedesubt a limbii și de aci cunoasce dacă sîngele e deja inficiat sau nu. În cazul prim sloboadă sînge din amândouă vinele și adică amăsura vârstei și stadiului în care se află boala după părerea lui: mai mult ori mai puțin. Acest sînge e roșu întunecat și se încheagă numai decăt; în el se află nise fire subțiri mai lungi sau mai scurte, prin depărtarea cărora bolnavul e vindecat. Șaldorfenii nu întrebunțează alt mijloc decăt slobodirea de sînge, dar' nu s'a întemplat după operațiunea lor nici între oameni nici între vite vre un cas de turbare. Aceia cari, în urma unei mușcături mai vechi sunt îngrijeați de soartea lor, vor face bine a se lăsa visitați de acești doi oameni, deoarece aceștia au ajutat și la persoane, cari și-au negles starea, până când sîngele n'a fost total inficiat. Ar fi de dorit ca cât se poate de multe persoane din deosebitele părți ale țerii să învețe această procedură. Oamenii cari pricep această artă și au mântuit la mulți viața, sunt în stare bună și nu îndeplinesc operațiunea din poftă de câștig, ceea-ce se vede și din împregiurarea, că pentru o operațiune nu iau decăt 15 cr. ceea-ce nu-i îmbogățesce.”

Congresul bisericesc sârbesc. Deputații sârbesci din Ungaria și Croația s'au întrunit zilele aceste în Budapesta în conferență, unde s'au discutat cu deamănuntul stările precare ale bisericii sârbesci și s'a accentuat necesitatea convocării congresului bisericesc drept forului singur chemat spre sanarea acestor stări. Conferența a ales o deputație, care se se pună în contact cu factorii hotărîtori, spre a face cu puțință convocarea congresului bisericesc pe primăvara viitoare.

Dieta Croației se va întruni abia cătră sfîrșitul lunei acesteia, spre a vota indemnitate pentru mai multe luni. Starcevicienii, dîce un organ oficios, nu vor pută conturba de astă dată discușiunile dietei, de vreme ce fiind excluși nu vor pută lua parte la cele dintăiu două ședințe. Excluziunea deputaților din partidul Starcevician, precum e cunoscut, s'a extins preste opt ședințe.

Procesul de presă al diarului „Sloboda” înaintea curții cu jurați din Agram s'a hotărît în 5 Decemvrie. Acusatul Krajac, Starcevician, a fost achitat de jurați în unanimitate. Publicul numeros a primit verdictul cu entusiasm și a făcut acusatului și apărătorilor sei, între cari David Starcevic, ovațiuni sgomotoase înaintea edificiului tribunalului.

Sesiunea Reichsrathului austriac s'a deschis în 4 Decemvrie n. În ședința casei deputaților guvernul a prezentat mai multe proiecte de legi. Ministrul de finance Dunaiewsky a așternut budgetul pre 1885, desvoltând într'o cuvîntare mai lungă exposul financiar între aplausele maiorității.

Cabinetul Brătianu 'și-a dat demisia, de vreme-ce ambele camere sunt alese pe basa noiei legi electorale. Demisia a fost hotărîta încă înaintea alegerii, spre a se forma un cabinet în conformitate cu noua maioritate. Regele a primit demisia, și dl Brătianu a fost însărcinat a forma noul cabinet, în care după unii ar avé să între și d-nii Maiorescu și Carp. Aceasta din urmă după alții însă nu se va întempla. Chiar „Voința națională”, organul dlui Brătianu, dăce că noul cabinet se va forma din elementele naționale-liberale de până acuma.

În contra urcării vămilor pe cereale se înmulțesc protestările chiar în Franția. A protestat și camera de comerț din Paris. Dar' anevoie vor avé vre-un rezultat protestele comercianților și liber-schimbiștilor.

Expozițiunea universală în Paris. Consiliul municipal din Paris a hotărît cu 50 voturi în contra 20 de a instala expozițiunea universală din 1889 pe Cămpul lui Marte.

Academia franceză. În locul repositurilor academice Mignet, Dumas (chimistul) și Haussenville au fost aleși în 4 Decemvrie n. membri ai Academiei: Dunuy, Bertraud și Halévy.

Cestiunea Congoului. Gladstone a declarat într'o notă detaliată adresată principelui Bismarck: Englitera deocamdată nu poate exprima recunoșterea statului dela Congo.

În subcomisia conferenței africane Englitera a combătut tare propunerea de a extinde competența comisiunii internaționale de navigație asupra Nigrului.

Din Elveția. Adunarea federală a realese pe membrii consiliului federal de până acuma. President pro 1885 a fost ales Schenk (radical), vice-president Deucher (radical), president al tribunalului federal Olgiati (radical) și vice-president Kopp (conservator).

Comisiunea internațională a Suezului a primit în unanimitate lucrările, propuse de inginerii societății, privitoare la lărgirea canalului și a constat organizațiunea excelentă a serviciului. Lesseps și comisiunea se întorc Mercuria viitoare în Europa.

Varietăți.

(Literatura chineză). Printre produsele literare mai nouă chinezesci, figurează două mai cu seamă demne de luare aminte, anume o nouă edițiune a cărților sfinte alui Budha, la care lucrează un învățat anume Wen-Kuei, și care e compusă din opt mii fascicule; jumătate din aceste fascicule sunt deja imprimate. A doua lucrare este o enciclopedie ilustrată, care poartă titlul de: „Din timpurile cele mai vechi până în zilele noastre.” Această lucrare va apăre în anul viitor. De mai bine de doi ani se lucrează în Shanghai la edițiunea acestei lucrări, care va fi cea mai vastă ce s'a publicat vre-odată în China; dînsa va cuprinde mai bine de o mie de volume, în cari vor fi reproduse și desemnuri vechi, culese de prin temple, mănăstiri și chiar din palatul imperial din Peking. Cei mai celebri scriitori și învățați chinezi au pus umărul la această lucrare și mai bine de două sute de persoane la tipărirea ei. Cheltuielile de tipărire sunt evaluate la o sută cincideci de mii de lei; prețul unui exemplar va fi de 3100 lei; până acum s'au înscris foarte mulți cumpărători.

(Telefonul și tragerea la țintă). În Franția, s'a întrebunțat telefonul pentru exercițiile tragerii la țintă.

Ținta era deședată la o distanță de prestea 6000 metrii departe de tun, unde nu se pută vedé de artileristi.

Cu toate acestea, instrucțiunile date cu telefonul au făcut ca artileristii să reguleze tragerea astfel încât să obțină rezultatele celea mai multumitoare.

(Studentii din America.) Studentii din New-York petrec.

În ajunul alegerii prezidențiale din Statele Unite, se anunță sosirea la New-York a d-șoarei Belva Lockwood, care își punea candidatura la presidență.

O mulțime nenumărată o aștepta la gară, unde studentii scoalei superioare se însărcinaseră să o primească.

Delegații lor erau îmbrăcați în frac și aveau mânuși albe, dar' ceialalți studenți erau deghizați în femei și reprezentau toate clasele sociale, dela domna din înalta societate și până la mătura-toarea de strade.

Îndată ce eroina sârbării apără, trei orchestre monstre executară „Yankee Doodle”, apoi ea se urcă într'o trăsură și adresă un discurs mulțimei, foarte mirată de a auđi insanitățile ce debita. D-na Lockwood, fusese reținută acasă din cauza unei indispozițiuni și un student curajos se deghizase în femeie și trecu drept candidata la presidență.

(Descoperiri archeologice.) Societatea archeologică din Atena a descoperit stadiul, temelile și câte-va fragmente arhitectonice ale unui templu, care ar' fi, după cum dăcă căi-va învățați, vestitul templu al Artemisei.

Afară de patru statue, două Victorii, un Efeb și un Esculap, archeologii au mai descoperit templul lui Esculap, Abaton și Tolos al lui Polictet.

(Cea mai însemnată hârtie de valoare.) Până acum se credea în genere că bancnota de 100,000 pfunđi a băncei de Englitera era cea mai minunată hârtie de valoare din lume. În posesiunea familiei principelui Starthemberg se găsesce o obligațiune de un milion și cinci sute de mii florini. Pentru acest preț în rentă de argint, familia principelui a vîndut un palat din Viena.

Obligațiunea produce 75,000 florini rentă.

Director: **Ioan Slavici.**

Redactor responsabil: **Cornel Pop Păcurar.**

Tragerea Losurilor.

La a 92 tragere din 1 Decembrie a. c. a imprumutului cu premii din anul 1864 s'a tras urmatoarele serii:

68 179 208 536 601 831 1015 1077 1091 1171 1298 1596 1635 1661 1668 1795 1822 2095 2231 2280 2799 2942 3039 3771 3848 3960.

Din seriele sortite vin:

Table with columns: pe seria Nr., obliga-tiunea Nr., cas-tiguri, pe seria Nr., obliga-tiunea Nr., cas-tiguri. Lists various numbers and their corresponding values.

Castigurile se platesc incepand din 1 Martie 1885.

Extras din foaia oficiala.

Licita-tiuni.

Se vend diverse utensilii, medicamente etc. ale lui Stef. Keserü, farmacist in Avrig in 17 Decembrie 1884. — Se vend realita-tile lui Iacob Gorovei din Elisabetopole in 14 Ianuarie 1885 la tribunalul din Elisabetopole.

Publica-ri.

Din partea tribunalului din Arad se publica ca Dimitriu Racz din Toc s'a pus sub curatelä.

Din partea tribunalului din Sibiu se publica ca d. Soltész Nagy Ianos a cerut amortisarea unui libret de depunese la Reunirea de credit (Vorchussverein) in Sibiu despre 7000 fl. Posesorii libritului se provoaca a-si valida dreptul in termen de un an.

Posturi.

La judecätoria cercualä din Csaki-Gorbo un post de subjude. Salar 1000 fl. si 200 fl. bani de cuartir. Cereri in 4 septämänä la presidiul tribunalului din Dej.

Bibliografie.

„Revista armatei.“ Redactatä cu concursul corpului ofiteresc. Bucuresti, Noemvrie 1884. Anul II. Nr. 11. Sumar: Revista interioara. — Bätälile ofensive-defensive (urmare) de Cäpitan Jarca. — Scoala de tragere in tinta a infanteriei ruse, urmatä de o conclusiune originalä de Cäpitan Mavrodin. — Vederi asupra organizärii armatei franceze (urmare). — Memoriu asupra inäin-tärii unei scoaie da tragere la semn pentru artileria, de Cäpitan Stoica. — O metodä practicä de a se construi tinte pentru tragerea cu teava si cartusul sistem Morriss, de Cäpitan Stroescu. — Noutäti din tarä. — Noutäti din sträinätate. — Bibliografie. — Erratä. — Anunciu pentru convocarea membrilor fundatori ai „Revistei Armatei.“

Sciri economice.

Pia-ta din Mediaş, 4 Decemvrie. Gräu hectolitru fl. 5.60 pänä fl. 6.—; gräu mestecat fl. 5.— pänä fl. 5.25; säcära fl. 3.50 pänä fl. 3.80; or-şul — pänä fl. —; ov-şul fl. 2.— pänä fl. 2.25; cucuruzul fl. 3.50 pänä fl. 4.— semina de cânepä fl. 5.— pänä fl. 5.50; crumpenele fl. 1.50 pänä fl. 2.—; mälaui hectolitru fl. 16.— pänä fl. —; mazerea fl. 5.— pänä fl. 6.—; fasolea fl. 5.50 pänä fl. 6.—; lintea fl. — pänä fl. —; chiminul (säcärea) fl. 40.— pänä fl. —; säu brut 100 kilograme fl. 36.— pänä fl. 48.—; lumini de säu v-şate fl. 54.— pänä fl. —; unsoarea de porc fl. 65.— pänä fl. 70.—; slänina fl. 44.— pänä fl. 54.—; cânepa fl. 44.— pänä fl. 48.—; f-şul fl. 1.70 pänä fl. 2.—; säpunul 100 bucäti fl. 26.— pänä fl. 40.—; spiritul gradul 10 cr.; carnea de vitä kilo 44 pänä — cr.; carnea de vişel 40 pänä 44 cr.; carnea de porc 48 pänä — cr.; carnea de mel — pänä —; ou-ş 4 cu 10 cr.

Pia-ta din Sighişoara, 5 Decemvrie. Gräu curat hectolitru fl. 5.20 pänä fl. 6.20; gräu mestecat fl. 4.— pänä fl. 4.50; säcära fl. 3.20 pänä fl. 3.50; ov-şul fl. 2.— pänä fl. 2.30; cucuruzul fl. 4.50; fasolea fl. 4.50; crumpenele fl. 1.60; mazerea chilo 20 cr.; lintea 22 cr.; mälaui 13 cr.; lumini de säu chilo 60 cr.; säpunul 32 cr.; säu brut 32 cr.; säu de vitä fl. 1.—; unsoarea de porc 65 cr.; carnea de vitä 40 cr.

Pia-ta din Braşov, 5 Decemvrie. Gräu hectolitru fl. 5.80 gräu mestecat fl. 5.40, säcära fl. 3.50, or-ş fl. 3.40, ov-ş fl. 2.10, cucuruzul fl. 3.20, mälaui fl. 4.30, mazerea fl. 6.—, lintea fl. 6.50, fasolea fl. 4.50, crumpenele fl. 1.10, carnea de vitä p. kilo 40 cr., carnea de porc 48 cr., carnea de berbec 24 cr.

LOTERIE.

Tragerea din 6 Decemvrie st. n.

Budapesta: 72 51 54 46 25.

Cursul la bursa de mărfuri in Budapesta dela 6 Decemvrie st. n.

Gräu (din Banat): 72—75 Kilo fl. — pänä —. 76—81 Kilo fl. — pänä —, (längä Tisza) 72—75 Kilo fl. — pänä —, 76—81 Kilo fl. 7.70 pänä 8.20, (de Pesta) 72—75 Kilo fl. — pänä —, 76—81 Kilo fl. 7.60 pänä 8.10, (de Alba-Regalä) 72—75 Kilo fl. — pänä —, 76—81 Kilo fl. 7.60 pänä 8.10, (de Baeska) 72—75 Kilo fl. — pänä —, 76—81 Kilo fl. — pänä —, (din Ungaria de nord) 72—75 Kilo fl. — pänä —, 76—81 Kilo fl. 7.35 pänä 7.85.

Säcära (ungureasä) 70—72 Kilo fl. 6.90 pänä 7.15 Or-ş (nutreţ): 60—62 Kilo fl. 6.40 pänä 6.75; (de berärie) 62—64 Kilo fl. 6.90 pänä 9.60

Ov-ş (ungure) 37—40 Kilo fl. 6.30 pänä 6.60. Cucuruz (de Banat): dela fl. 7.15 pänä 7.20; de alt soi fl. 7.10 pänä 7.15.

Rapişa fl. 11.50 pänä 12.75; de Banat fl. 11.25 pänä 12.—

Mälaui (ungurese): fl. 6.20 pänä 8.20.

Timpul de furnisare.

Gräu (primävarä) 75 Kilo fl. 8.26 pänä 8.27 (per Septembrie—Octombrie) Kilo fl. 7.82 pänä 7.85.

Säcära (primävarä) — Kilo fl. 5.74 pänä 5.76 Cucuruzul (Main—Junie) fl. 5.97 pänä 5.98.

Rapişa (August—Septemvrie) fl. 12.5/8 pänä 12.6/8 Spirt (brut) 100 L. fl. 28.25 pänä 28.75

Bursa de Bucuresti.

Cota oficialä dela 5 Decembrie st. n. 1884.

Table with columns: Renta amort. (5%), Rur. conv. (6%), Act. de asig. Dacia-Rom., Banca nationalä a Romäniei, Impr. oraş. Bucuresti, Credit mob. rom., Act. de asig. Nationala, Scrişuri fonciare urbane (5%), Societ. const., Schimb 4 luni, Aur. Lists various financial instruments and their values.

Bursa de Viena

din 6 Decemvrie st. n. 1884.

Table with columns: Renta de aur ung., härtie, Imprumutul cäilor ferate ung., Amortisarea datoriei cäilor ferate de ost ung., Amortisarea datoriei cäilor ferate de ost ung., Amortisarea datoriei cäilor ferate de ost ung., Bonuri rurale ung., cu cl. de sortare, bänätene-timişene, cu cl. de sortare, transilvane, croato-slavone, Despägubire pentru dişma ung. de vin, Imprumut cu premiu ung., Losuri pentru regularea Tisei si Segedin, Renta de härtie austriacä, argint austriacä, aur austriacä, Losurile anstr. din 1860, Ac-tiunile băncei austro-ungare, de credit ung., austr., Argintul, Galbeni imp-ätesci, Napoleon-d'ori, Märci 100 imp. germäne, Londra 10 Livres sterlinge.

Bursa de Budapesta

din 6 Decemvrie st. n. 1884.

Table with columns: Renta de aur ung., härtie, Imprumutul cäilor ferate ung., Amortisarea datoriei cäilor ferate de ost ung., Amortisarea datoriei cäilor ferate de ost ung., Amortisarea datoriei cäilor ferate de ost ung., Bonuri rurale ung., cu cl. de sortare, bänätene-timişene, cu cl. de sortare, transilvane, croato-slavone, Despägubire pentru dişma ung. de vin, Imprumut cu premiu ung., Losuri pentru regularea Tisei si Segedin, Renta de härtie austriacä, argint austriacä, aur austriacä, Losurile anstr. din 1860, Ac-tiunile băncei austro-ungare, de credit ung., austr., Argintul, Scrişuri fonciari a le institut. de cred. si ec. „Albina“, Galbeni imp-ätesci, Napoleon-d'ori, Märci 100 imp. germäne, Londra 10 Livres sterlinge.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale cäii ferate de stat r. u.

Large table showing train schedules between Budapest, Arad, Sibiu, and other stations. Columns include station names, train types (Tren de persoana, Tren omnibus, Tren accelerat), and departure/arrival times.

Nota: Numerii incuadra-ti cu linii groase insemneazä oarele de noapte.